

Motion till riksdagen 2013/14:Ju21

av **Maria Ferm m.fl. (MP)**
med anledning av prop. 2013/14:194

Skärpt straff för mord

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i 3 kap. 1 § brottsbalken.

Motivering

Regeringen lämnar i propositionen förslag som avses leda till att fler personer döms till livstidsstraff för brottet mord. Regeringen motiverar detta med att (s. 14) det finns anledning att tro att tillämpningen i praxis av livstidsstraffet har blivit snävare än vad förarbetena ger uttryck för.

Samtidigt minskar antalet fall av dödligt våld i Sverige. Det är därför tydligt att det inte är brottsutvecklingen som kan tala för att straffnivån för mord bör höjas. Det kan ifrågasättas om en skärpning kan motiveras utifrån att den skulle ha direkt brottsförebyggande funktion, dvs. att den skulle verka avskräckande för en potentiell gärningsman, eller att återfall i liknande brott minskar genom en längre tids verkställighet i anstalt för dem som dömts för mord.

Inte heller ger en jämförelse med straffnivåerna i de övriga nordiska länderna något klart stöd för att straffet bör skärpas. Allt detta konstaterar regeringen själv i propositionen, men väljer ändå att gå vidare med förslaget.

Flera remissinstanser påpekar att ställningstagandet om behovet av skärpning är ett politiskt ställningstagande (bland andra Lagrådet, samt Örebro och Helsingborgs tingsrätter). Flera andra remissinstanser ifrågasätter behovet (bl.a. Åklagarmyndigheten, Brottsförebyggande rådet, Sveriges advokatsamfund och Hovrätten för Västra Sverige). Barnombudsmannen och Kriminalvården ifrågasätter förslaget och pekar på bristerna vad gäller behov av förut-sägbarhet och försvåranden i planering av verkställighet och rehabilitering. Mot all denna kritik från remissinstanserna har regeringen ett enda argument

Fel! Okänt namn på

– att rätten till liv är den mest grundläggande av alla rättigheter och att livstids fängelse i fler fall tydligare markerar samhällets avståndstagande från brottet.

Miljöpartiet de gröna anser att straffrättspolitiska överväganden ska baseras på vetenskap och beprövad erfarenhet, av utvärderingar och uppföljningar gjorda av regeringen och av den rättspraxis som utvecklas. Av dessa underlag finns ett rättsfall från Högsta domstolen (NJA 2013 s. 376) och en sammanställning från Åklagarmyndigheten (RättsPM 2011:6). Någon utvärdering av 2009 års förändring av straffskalan för mord finns emellertid inte, och inte heller finns stöd från det rättsvetenskapliga området som kan användas för att motivera straffskärpningen (såväl Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet som Stockholms universitet har yttrat sig om lagstiftningsbehovet och dess konsekvenser).

Vi anser därför inte att det finns stöd för regeringens påstående om ett behov av en ytterligare straffskärpning för brottet mord. Det enda reella behov vi har funnit är politiska behov föranledda av kommande valrörelse och ett behov av rättspolitisk profilering för vissa politiska partier, med andra ord populism. Mot denna bakgrund anser vi att riksdagen ska avslå regeringens förslag.

Stockholm den 1 april 2014

Maria Ferm (MP)

Agneta Börjesson (MP)

Mehmet Kaplan (MP)